

Tečúce vody delíme podľa rýchlosťi toku a životných podmienok rýb na štyri základné pásma (pstruhové, lipňové, mrenové, pleskáčové). Čierna voda patrí medzi údolné, pomaly tečúce rieky a svojimi podmienkami spadá do tzv. pleskáčového pásma. Vzácnosťou povodia je, že sa striedajú lokality pleskáčového pásma s úsekmami pásma mreny. Voda tu dosahuje najvyššiu teplotu zo všetkých pásiem, pričom býva trvalo zakalená, dno je bahnité a má bohatý vodný porast – trstinu, pálku, sitiny, záružlie močiarne a pod. Jedná sa o druhovo bohaté toky, kde žijú pleskáč vysoký, pleskáč malý, kapor, lieň, karas, sumec, jalec, štuka, boleň, plotica, nosáľ, ale aj mrena a množstvo ďalších rýb. Na Slovensku máme len málo vód, ktoré by zodpovedali objektívnym podmienkam pásma pleskáča, okrem Čiernej vody je to len Malý Dunaj, či dolný úsek Nitry.

Zdroj obrázku: www.lfvoe.at/fische/russnase/

NOSÁĽ ŠTAHOVAVÝ, lovná miera 25 cm, doba hájenia: 15.3. – 31.5. Jedná sa o nás pôvodný druh, ktorého počty sú dnes značne preriedené. Bežne dorastá do dĺžky 20-35 cm, kapitálne kusy až do 55-60 cm a hmotnosti 3 kg. Pohľavne dospevia medzi 2-4 rokom a dožíva sa 8-10 rokov. Nosále žijú v húchoch, ktoré sa zdržujú pri pieskovom alebo bahnitom dne, má rád pomaly tečúce vody a na potravu bohaté jazerá. V tokoch sa rád zdržiava za prekážkami alebo na hranách, kde húfy čakajú na jednom mieste, čo prúd prinesie. Zvyčajne sa živí drobnými bezstavovcami.

Autor: Ludovít Galovič

JALEC HLAVATÝ, lovná miera 20 cm, nehájený. Pôvodný druh, v strednej Európe je asi najrozšírenejší a najhojnnejší. Podhorské, ale aj nižné časti riek mu vyhovujú rovnako ako ramená a stojaté vody. Ekologicky veľmi prispôsobivý a pomerne značne rezistentný voči otravám. Potravu tvorí prevažne hmyz a jeho larvy, zoo-plankton, úlomky rastlín, zelené riasy a väčšie kusy liovia tiež rybky. Často možno jalce pozorovať v skupinách. S oblúbou sa ukrýva pod previsnutými brehmi a medzi koreňmi stromov. Neresí sa výlučne na štrkovom dne.

Zdroj obrázku: www.wikimedia.org

PLESKÁČ VYSOKÝ, lovná miera 30 cm, Doba hájenia: 15.3 – 31.5. Dorastá zväčša do dĺžky 40-50 cm, ale najväčšie pleskáče dosahujú vyše 90 cm a hmotnosť 7 kg. Jedná sa o nás pôvodný druh, ktorý je dnes rozšírený takmer v celej Európe. Rast pleskáča vo veľkej mieri závisí na životných podmienkach, ideálne sú pre neho teplé rozľahlé vody s dostatkom potravy. V prípade, že sa pleskáč premenoží, môže začať vytvárať populácie zakrslých jedincov, ktorých dĺžka nepresahuje ani 30 cm. Pleskáč má veľmi rád bahnité dno, kde si hľadá väčšinu potravy, kamennitému dnu sa doslova vyhýba. Mladé pleskáče žijú v húchoch (väčšinou aj s inými kaprovitými rybami) a zdržujú sa bližšie pri brehu, väčšie kusy viac vyhľadávajú hlbšie vody.

Zdroj obrázku: www.wikimedia.org

BÝČKO HLAVATÝ, lovná miera nie je, nehájený. Pôvodné rozšírenie tohto druhu je v delte Dunaja, Dnepra a Dnestra a pri severnom pobreží Kaspického mora. Na slovenskom úseku Dunaja bol prvýkrát zaznamenaný v roku 1997, následne v toku Čiernej vody v roku 2002 a konca v Hlbokom jazere pri Senci v roku 2009. Telo je valcovité a veľká hlava výrazne sploštená. V brušnej dutine chýba plynový mechúr, čo mu neumožňuje udržanie sa v stĺpco vody, ale uľahčuje náhly presun do hlbok. Počas leta obýva členité skalnaté dno pri brehu v hlbke 2-3 metrov, počas jesene migruje hlbšie. Po dne sa pohybuje prískokmi, brušným diskom sa udrží prisaty o skalu aj v prúde. Predstavuje agresívny druh, ktorý vytláča iné drobné druhy žijúce pri dne, napr. hrúzy, hlaváče či plíže. V severných prítokoch Čierneho mora je to významný lovny druh spracovávaný do konzerv podobne ako sardinky. Vďaka jeho rýchlemu rozmnožovaniu, schopnosti prežiť mimo vodu (aj 2 hodiny), agresívemu a teritoriálnemu správaniu sa radí k inváznym druhom.

Zdroj obrázku: www.wikimedia.org

ŠTUKA SEVERNÁ, lovná miera 60 cm, doba hájenia: 1.1 – 31.5. Vyskytuje sa v celej Európe okrem Pyrenejského poloostrova, južného Talianska a časti Balkánskeho poloostrova, obýva aj vody Ázie a severnej Ameriky. U nás dorastá do dĺžky 100-140 cm s váhou 30 kg a dožíva sa okolo 25 rokov. Štuka severná rastie veľmi rýchlo, po vyliahnutí sa len krátko živí planktonom a čoskoro je schopná loviť larvy vodného hmyzu. Ide o teritoriálnu rybu, ktorá si vo svojom prostredí potrpí na prítomnosť vhodného úkrytu, odkiaľ bleskurýchle útočí na korist. Po útoku sa opäť vracia do úkrytu. Cez letné mesiace loví raz za päť dní. Jej úkryty sú v plytkých vodách, blízko pri brehu, vo vodných rastlinách, typicky najmä v porastoch pálky. Štuka severná je najdokonalejší sladkovodný dravec a považuje sa za „žijúcu fosíliu“. Predok štuky žijúci pred 20 mil. rokmi sa výrazne podobal na tú súčasnú, avšak dosahoval dĺžku okolo 5 metrov.

Autor: Ludovít Galovič

báč sa vyhýba bahnitým úsekom. Pri nerese svoje ikry kladie do „úkrytov“ a až do vyliahnutia ich usilovne stráži samec. Zároveň ich „ovieva“ plutvami, a takto k nim privádzza čerstvú vodu a čistí ich od náenosov a útočí na každého votrelca.

Autor: Ludovít Galovič

ZUBÁČ VEĽKOUSTY, lovná miera 50 cm, doba hájenia: 15.3. – 15.6. Zubáča niektorí považujú za pôvodný druh našich vód, ale pochádza z východu. Od 17. storočia bol u nás vysádzaný a dnes je častou a oblúbenou rybou. Zubáč veľkousty dorastá do dĺžky maximálne 130 cm a hmotnosti 15 kg, obyčajne však máva do 8 kg. Dožíva sa maximálne veku okolo 20-25 rokov. Cez deň sa vyskytuje v hlbinách s pokojnejšou vodou, najradšej pri členitom dne a prekážkach (potopených stromoch a trstine). K večeru a cez noc vyráža do plytčín za rybkami, kde má najväčšiu šancu na ich ulovenie. Ako hlbinná ryba má zubáč dobre vyvinuté zmysly, bez problémov loví v tme, a teda aj v zakalenej vode. Malé zubáče sa živia najmä planktonom, mäkkýšmi a vodnými bezstavovcami, v dospelosti konzumujú najmä živé či mŕtve (menšie) rybky, slimáky, či mušle. Nemá stálu techniku lovу rybky, niekedy loví od chvosta, inokedy od hlavy. Zubáč sa vydáva pod vodným húfom a vyskytuje sa vplytkách, kde má výhodu vďaka silnejmu zraku a silnejmu chvostu.

Autor: Ludovít Galovič

SUMEC VEĽKÝ, lovná miera 70 cm, doba hájenia: 15.3. – 15.6. Sumec veľký je pôvodný druh našich vód, ktorý sa vyskytuje najmä v stojatých vodách, ale aj výskyt v rieках nie je výnimkou. Je to ryba veľmi prispôsobivá, dokonca sa vyskytuje aj v poloslanej vode v oblasti ústia riek. Hlavným faktorom jeho výskytu je dostatok potravy. Sumec veľký dorastá do dĺžky vyše 2 m, kapitálne úľovky až do 3 m, môže dosahovať hmotnosť do 100 kg a dožíva sa priemerne okolo 20 rokov. Obýva hlbšie vody, kde hľadá vhodný úkryt, napr. zatopené dediny v priečinakoch. Veľké sumce žijú samotársky, menšie sa zvyknú zdržiavať v mälo početných húfoch. Sumce je možné uloviť od začiatku sezóny až do jesene. Najlepšie berú do konca augusta, a to skoro ráno a neskoro večer. Priaznivé počasie na lov sumcov je pod mrakom, slabý dážď a mierne zvlnená hladina. Telo sumca je úplne bez šupín pokryté hrubou vrstvou slizu, oči má malé prispôsobené jeho nočnému a hlbinnému životu. Slabý zrak kompenzuje dlhé fúzy, ktoré slúžia ako chuťové poháriky. Sumec má veľkú hlavu, ktorá tvorí až 29% tela a v tlame má veľké množstvo malých zubov, ktoré fungujú ako strúhadlo.

Autor: Zdeněk Hromádka, www.fotonet.sk

HRÚZ ŠKVORNITÝ, lovná miera nie je, nehájený. Areál jeho rozšírenia zahŕňa všetky potoky a rieky s výnimkou horských potokov. Vo vodných tokoch osídľuje hlbšie miesta s miernym prúdom. Žije v početných skupinách pri dne, nevyhľadáva úkryty a je pomerne náročný na obsah kyslíka vo vode. Mladé hrúzy žijú bližšie pri brehu, mimo hlavného prúdu. Dorastá do dĺžky 15 cm a dožíva sa 6-8 rokov. Používa sa ako nástrahová rybka na lov dravcov. Hrúz konzumuje živočíšnu potravu, napr. larvy vodného hmyzu, ktoré hľadá na štrkovitom podklade, alebo v bahne. Hrúz je pri chuti stále, len v zimných mesiacoch sa stahuje do hlbších vód.